

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
ПРИВАТНОГО ЗАКЛАДУ
«ЗАКАРПАТСЬКИЙ УГОРСЬКИЙ ЛІЦЕЙ
З УГОРСЬКОЮ МОВОЮ НАВЧАННЯ»
НА 2023-2024 Н.Р.

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Директор Приватного закладу
«Закарпатський угорський ліцей
з угорською мовою навчання»

Дора КОВРЕЙ

2023р.

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
ПРИВАТНОГО ЗАКЛАДУ
«ЗАКАРПАТСЬКИЙ УГОРСЬКИЙ ЛІЦЕЙ З
УГОРСЬКОЮ МОВОЮ НАВЧАННЯ»
ІІІ СТУПЕНЯ НА 2023-2024 Н.Р.**

СХВАЛЕНО:

на засіданні педагогічної ради
Приватного закладу

«Закарпатський угорський ліцей
з угорською мовою навчання»

Протокол від « » 2023 р. №

Голова педагогічної ради, директор ліцею

Дора КОВРЕЙ

ЗМІСТ

Вступна частина	2
Розділ 1. Призначення ліцею та засіб його реалізації	4
Розділ 2. Опис «моделі» випускника ліцею	7
Розділ 3. Цілі та задачі освітньої діяльності закладу	8
Розділ 4. Загальний обсяг навчального навантаження та очікувані результати навчання здобувачів освіти.....	9
Розділ 5. Форми організації освітнього процесу	20
Розділ 6. Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.....	23
Розділ 7. Оцінювання навчальних досягнень учнів.....	24
Інші освітні компоненти (за рішенням закладу загальної середньої освіти)	

Вступна частина

1.1. Тип закладу.

Приватний заклад «Закарпатський угорський ліцей з угорською мовою навчання» (далі – Ліцей) – це заклад загальної середньої освіти з профільним навчанням та допрофільною підготовкою. Ліцей є приватним закладом, основним видом діяльності якого є освітня діяльність у сфері загальної середньої освіти з забезпеченням повного (профільного) рівня загальної середньої освіти. Освітня діяльність організована у поточному навчальному році за наступними місцями провадження освітньої діяльності:

- Україна, 89463, Закарпатська області, Ужгородський район, село Велика Добронь, вулиця Роттаг, будинок 3;
- Україна, 89434, Закарпатська області, Ужгородський район, село Малі Геївці, вулиця Еґрі Ф., будинок 48;
- Україна, 90202, Закарпатська області, Берегівський район, місто Берегове, вулиця Франка Івана, будинок 14;
- Україна, 90300, Закарпатська області, Берегівський район, місто Виноградів, вулиця Тюльпанів, будинок 62-64;
- Україна, 90300, Закарпатська області, Берегівський район, село Пийтерфолво, вулиця Раковці Ференца, будинок 135;

Згідно зі Статутом Ліцею мова навчання: угорська, англійська, українська. Ліцей в своїй діяльності під час освітнього процесу забезпечує опанування учнями державної мови відповідно до Державних стандартів.

1.2. Нормативні документи.

Освітня програма закладу освіти III ступеня повної загальної середньої освіти для 10-х класів розроблена на основі законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», *на рівні профільної середньої освіти* відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23.11.2011р. №1392 «Державний стандарт базової та повної загальної середньої освіти» (зі змінами № 538 від 07.08.2013 № 143 від 26.02.2020) та Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04. 2018 № 408 у редакції наказів Міністерства освіти і науки України від 28.11.2019 № 1493, від 31.03.2020 № 464 зі змінами), а також листів Міністерства освіти та науки України № 1/9-415 від 03.07.2018 року, №1/9530-22 від 19.08.2022 року, №563 від 15.05.2023 року.

Освітня програма передбачає досягнення здобувачами освіти результатів навчання (компетентностей), визначених відповідним Державним стандартом повної загальної середньої освіти, що ґрунтуються на засадах особистісно зорієнтованого, компетентнісного і діяльнісного підходів, що реалізовані в

освітніх галузях і відображені в результативних складових змісту повної загальної середньої освіти. При цьому особистісно зорієнтований підхід до навчання забезпечує розвиток академічних, соціокультурних, соціально-психологічних та інших здібностей учнів. Компетентнісний підхід сприяє формуванню ключових і предметних компетентностей. Діяльнісний підхід спрямований на розвиток умінь і навичок учня, застосування здобутих знань у практичних ситуаціях, пошук шляхів інтеграції до соціокультурного та природного середовища. Дана освітня програма:

- відповідає структурі типової освітньої програми та визначеним нею вимогам до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою закладу освіти;

- визначає в обсязі не меншому ніж встановлено відповідною типовою освітньою програмою загальний обсяг навчального навантаження на відповідному рівні повної загальної середньої освіти в годинах, його розподіл між освітніми галузями за роками навчання;

- містить навчальний план, що ґрунтується на одному з варіантів типових навчальних планів відповідної типової освітньої програми і може передбачати перерозподіл годин у визначеному типовим навчальним планом обсязі в межах мінімального максимального навантаження для кожної галузі між обов'язковими для вивчення навчальними предметами крім державної мови певної освітньої галузі, які можуть вивчатися окремо та або інтегровано з іншими навчальними предметами;

- описує форми організації освітнього процесу та інструментарію оцінювання.

Освітня програма реалізує Стратегію розвитку закладу.

1.3. Мета і завдання освітньої програми закладу.

Мета і завдання освітньої програми закладу ґрунтуються на визначеній Законом України «Про освіту», меті повної загальної середньої освіти, що передбачає всебічний розвиток, виховання і соціалізацію особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності.

1.4. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією освітньою програмою

Визначаючи вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою, заклад керується чинними нормативними документами у сфері освіти.

Навчання за освітньою програмою повної загальної середньої освіти можуть розпочинати учні, які на момент зарахування/переведення до закладу загальної середньої освіти, що забезпечує здобуття відповідного рівня повної загальної середньої освіти, досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті базової середньої освіти, що підтверджено відповідним документом встановленого зразка – свідоцтвом про здобуття базової середньої освіти, а також/або табелем навчальних досягнень учня/учениці.

Розділ 1. Призначення ліцею та засіб його реалізації

Призначення ліцею полягає в наданні якісної повної загальної освіти дітям шкільного віку Закарпатської області, у забезпеченні їх всебічного розвитку, виховання і самореалізації особистості. Досягнення цієї мети забезпечується шляхом формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності.

Спільними для всіх компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, вміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, ініціативність, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, здатність співпрацювати з іншими людьми.

Основним засобом реалізації призначення закладу є засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту освітніх програм. У той же час заклад має у своєму розпорядженні додаткові засоби реалізації свого призначення, а саме: уведення в навчальний план предметів і курсів, що сприяють загальнокультурному розвитку особистості та формують гуманістичний світогляд; надання учням можливості спробувати себе в різних видах діяльності (інтелектуальної, трудової, художньо-естетичної тощо); розширене вивчення окремих предметів; надання учням можливості вибору профілю навчання, темпу засвоєння навчального матеріалу; оригінальна організація освітньої діяльності, інтеграція навчальної та позанавчальної діяльності; надання широкого спектра додаткових освітніх програм і додаткових освітніх послуг.

Досягнення мети забезпечується шляхом формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності, визначених Законом України «Про освіту», а саме:

1) *Вільне володіння державною мовою.* Це вміння усно і письмово висловлювати й тлумачити поняття, думки, почуття, факти та погляди (через слухання, говоріння, читання, письмо, застосування мультимедійних засобів). Здатність реагувати мовними засобами на повний спектр соціальних і

культурних явищ – у навчанні, на роботі, вдома, у вільний час. Усвідомлення ролі ефективного спілкування.

2) *Здатність спілкуватися рідною мовою.* Уміння здійснювати усну й письмову комунікацію (говоріння, слухання, читання, письмо) на основі знання функцій мови, ресурсів і норм рідної мови, особливостей стилів і жанрів мовлення. Уміння отримувати й опрацьовувати інформацію з різноманітних джерел і критично її осмислювати та використовувати в усній та письмовій взаємодії для обстоювання власних поглядів, переконань, суспільних і національних цінностей. Відповідально використовувати мовні засоби для досягнення особистих і суспільних цілей в різних життєвих ситуаціях (навчальних, професійних тощо), творчого самовираження, спираючись на особливості міжкультурної комунікації та на досвід комунікації державною мовою.

3) *Здатність іноземними мовами.* Уміння належно розуміти висловлене іноземною мовою, усно і письмово висловлювати і тлумачити поняття, думки, почуття, факти та погляди (через слухання, говоріння, читання і письмо) у широкому діапазоні соціальних і культурних контекстів. Уміння посередницької діяльності та міжкультурного спілкування.

4) *Математична компетентність.* Уміння застосовувати математичні (числові та геометричні) методи для вирішення прикладних завдань у різних сферах діяльності. Здатність до розуміння і використання простих математичних моделей. Уміння будувати такі моделі для вирішення проблем.

5) *Компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій.* Наукове розуміння природи і сучасних технологій, а також здатність застосовувати його в практичній діяльності. Уміння застосовувати науковий метод, спостерігати, аналізувати, формулювати гіпотези, збирати дані, проводити експерименти, аналізувати результати.

6) *Інноваційність.* Відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, ліцей, громада тощо) формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади.

7) *Екологічна компетентність.* Уміння розумно та раціонально користуватися природними ресурсами в рамках сталого розвитку, усвідомлення ролі навколишнього середовища для життя і здоров'я людини, здатність і бажання дотримуватися здорового способу життя.

8) *Інформаційно-комунікаційна компетентність.* Передбачає впевнене, а водночас критичне застосування інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) для створення, пошуку, обробки, обміну інформацією на роботі, в публічному просторі та приватному спілкуванні. Інформаційна й медіа-грамотність, основи програмування, алгоритмічне мислення, роботи з базами даних, навички безпеки в Інтернеті та кібербезпеці. Розуміння етики роботи з інформацією (авторське право, інтелектуальна власність тощо).

9) *Навчання впродовж життя.* Здатність до пошуку та засвоєння нових знань, набуття нових вмінь і навичок, організації навчального процесу (власного і колективного), зокрема через ефективне керування ресурсами та інформаційними потоками, вміння визначати навчальні цілі та способи їх досягнення, вибудовувати свою навчальну траєкторію, оцінювати власні результати навчання, навчатися впродовж життя.

10) *Громадянські та соціальні компетентності,* пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав і можливостей. Усі форми поведінки, які потрібні для ефективної та конструктивної участі у громадському житті, на роботі. Уміння працювати з іншими на результат, попереджати і розв'язувати конфлікти, досягати компромісів.

11) *Культурна компетентність.* Здатність розуміти твори мистецтва, формувати власні мистецькі смаки, самостійно виражати ідеї, досвід та почуття за допомогою мистецтва. Ця компетентність передбачає глибоке розуміння власної національної ідентичності як підґрунтя відкритого ставлення та поваги до розмаїття культурного вираження інших.

12) *Підприємливість та фінансова грамотність.* Уміння генерувати нові ідеї й ініціативи та втілювати їх у життя з метою підвищення як власного соціального статусу та добробуту, так і розвитку суспільства і держави. Здатність до підприємницького ризику.

13) *Інші компетентності,* передбачені Державним стандартом освіти.

Освітня програма, реалізована у Ліцеї, спрямовані на:

- формування в учнів сучасної наукової картини світу;
- розвиток в учнів національної самосвідомості;
- формування людини та громадянина, яка прагне вдосконалення та перетворення суспільства;
- інтеграцію особистості в систему світової та національної культури;
- вирішення завдань щодо формування загальної культури особистості;
- адаптації особистості до життя в суспільстві;
- виховання громадянської позиції, поваги до прав і свобод людини, поваги до культурних традицій та особливостей інших народів в умовах багатонаціональної держави, мультикультурного середовища Закарпаття;
- формування потреби учнів до самоосвіти, саморозвитку, самовдосконалення тощо.

Виховання компетентної, відповідальної за своє життя людини і є головним завданням Ліцею, в якому створені та функціонують: предметні професійні спільноти (цикли), творчі групи, психологічна служба.

Освітня програма визначає:

1) загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, профільних предметів,

факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграцію, а також логічну послідовність їх вивчення, які подані в рамках (робочих) навчальних планів для кожного місця провадження освітньої діяльності (ступеня) окремо;

2) запропонований зміст навчальних програм, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України»;

3) очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальних програм, перелік яких наведено у розділі «Програмно-методичне забезпечення освітньої програми»;

4) рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;

5) вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією Освітньою програмою.

Реалізація освітньої програми закладу здійснюється через третій рівень освіти, а саме – старша (профільна) школа тривалістю два роки.

Розділ 2. Опис «моделі» випускника ліцею

Модель випускника Ліцею з угорською мовою навчання – це необхідна основа для сміливих і успішних кроків у своє майбутнє, який має міцні знання і вміло користується ними. Всі інші здобутки у сфері компетентності може принести здобувачам освіти лише наполеглива цілеспрямована праця, бажання вчитися і ділитися досвідом з іншими. Знання та вміння отримані учнем тісно взаємопов'язані з його ціннісними орієнтирами.

Набуті життєві компетентності випускник вміло використовує для успішної самореалізації у житті, навчанні та праці. Він вміє критично мислити, логічно обґрунтовувати позицію, виявляти ініціативу, творити, вирішувати проблеми, оцінювати ризики та приймати рішення.

Наш випускник – це передусім багатомовна творча людина в мультикультурному середовищі, з великим потенціалом саморозвитку та самореалізації, широким спектром особистості:

– випускник ліцею добре проінформована особистість, яка володіє державною (українською) мовою та рідною угорською мовою (корінного народу), а також однією іноземною мовою (англійська чи німецька);

– прагне до самоосвіти та вдосконалення;

– готовий брати активну участь у суспільно-культурному житті громади, області, держави;

– є свідомим громадянином, готовим відповідати за свої вчинки;

– свідомо ставиться до свого здоров'я та довкілля;

– мислить креативно, використовуючи увесь свій творчий потенціал.

Випускник старших класів компетентний у ставленні до життя — реалізує себе через самопізнання, саморозуміння та інтелектуальну культуру. Має міцні знання на рівні вимог державних освітніх стандартів, що забезпечує вступ до закладу вищої професійної освіти та подальше успішне навчання; володіє щонайменше трьома мовами – українською, угорською та однією іноземною мовою (англійською або німецькою) на базовому рівні; має високий рівень комп'ютерної грамотності (програмування, навички технічного обслуговування); володіє культурою інтелектуальної діяльності; знає і поважає культуру України та інших народів, свого краю; поважає свою й чужу гідність, права, свободи інших людей; дотримується правил культури поведінки і спілкування; має почуття соціальної відповідальності; веде здоровий спосіб життя; володіє способами отримання інформації; прагне духовного і соціального добробуту.

Наш випускник - свідомий громадянин і патріот своєї країни, рідного краю, готовий до сміливих і успішних кроків.

Розділ 3. Цілі та задачі освітньої діяльності закладу

Перед ліцеєм поставлені такі цілі освітнього процесу та пріоритетні задачі діяльності:

- 1) Забезпечити засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту середньої (повної) загальної освіти на рівні вимог Державного освітнього стандарту.
- 2) Гарантувати наступність освітніх програм.
- 3) Створити основу для адаптації учнів до життя в суспільстві, для усвідомленого вибору та наступного засвоєння професійних освітніх програм.
- 4) Формувати позитивну мотивацію учнів до освітньої діяльності.
- 5) Розвиток та впровадження у закладі інноваційних підходів, форм, методів і засобів навчання.
- 6) Забезпечити соціально-педагогічні відносини, що зберігають фізичне, психічне та соціальне здоров'я здобувачів освіти.
- 7) Формування у дітей основ культури споживання та екологічної свідомості через впровадження ідей освіти для сталого розвитку.
- 8) Сприяння формуванню в учнів лідерських якостей особистості.
- 9) Побудова міжособистісних стосунків між педагогами, дітьми та батьками на принципах дитиноцентризму.
- 10) Підвищення кваліфікації педагогічних працівників шляхом своєчасного та якісного проходження курсів підвищення кваліфікації.
- 11) Проведення атестації та/або сертифікації педагогів.
- 12) Активізація діяльності закладу в освітньому просторі сіл і міст Закарпатського регіону.
- 13) Продовження формування позитивного іміджу освітнього закладу.

14) Розбудова внутрішньої системи забезпечення якості освіти за напрямками «Освітнє середовище», «Оцінювання здобувачів освіти», «Діяльність педагогічних працівників», «Управлінська діяльність».

15) Цілеспрямоване вдосконалення/модернізація навчально-матеріальної, матеріально-технічної бази та програмно-методичного забезпечення Ліцею.

Розділ 4. Загальний обсяг навчального навантаження та очікувані результати навчання здобувачів освіти

У старшій школі, де навчання є профільним, обов'язковий для вивчення зміст освітніх галузей реалізується шляхом вивчення окремих предметів, курсів за вибором загальноосвітніх закладів відповідно до загальної кількості годин, передбачених для кожної галузі, або шляхом застосування модульної технології.

Інваріантна складова Базового навчального плану формується на державному рівні і є обов'язковою для реалізації в у закладі освіти, що надає освітні послуги щодо отримання здобувачами освіти повної загальної середньої освіти відповідного зразка.

Освітня потреба старшокласників у профільному навчанні на державній і рідній мові задовольняється шляхом створення мережі класів за місцем провадження освітньої діяльності, яка складається з однопрофільних і багатопрофільних класів, що мають змогу повністю реалізувати профільність навчання в межах Закарпатської області.

Зміст освіти і вимоги до його засвоєння у старшій школі диференціюються за базовим і профільним рівнями. Базовий рівень визначається обов'язковими вимогами до загальноосвітньої підготовки учнів згідно з цим Державним стандартом, а профільний - навчальними програмами, затвердженими МОН.

У старшій школі співвідношення навчальних годин для вивчення обов'язкових предметів і предметів, самостійно обраних учнями для профільного навчання, становить орієнтовно 50 на 50 відсотків.

Варіативна складова Базового навчального плану формується освітнім закладом з урахуванням особливостей регіону та індивідуальних освітніх запитів учнів.

Загальний обсяг навчального навантаження в освітній програмі закладу відповідає загальному обсягу навчального навантаження, визначеному для цього типу освітнього закладу в *Державному стандарті базової та повної загальної середньої освіти (Додаток 1)*, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 23.11.2011р. №1392 та *Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня (Додатки 1 і 3)*, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04. 2018 № 408 у редакції

наказів Міністерства освіти і науки України від 28.11.2019 № 1493, № 464 від 31.03.2020 зі змінами.

Загальний обсяг річного навчального навантаження для кожної галузі в освітній програмі закладу освіти встановлено у межах вказаного в Державному стандарті та Типовій освітній програмі діапазону мінімального та максимального показників.

Загальний обсяг навчального навантаження учнів розподіляється між роками навчання, освітніми галузями, обов'язковими та вибірковими освітніми компонентами.

Загальний обсяг річного навчального навантаження для III ступеня згідно витягу з «Базового навчального плану загальноосвітніх закладів II-III ступенів, Додаток 1 Державного стандарту» наведено в *Таблиці 1 до освітньої програми*.

Загальний обсяг навчального навантаження здобувачів профільної середньої освіти для 10 - 11 класів складає 2660 годин/навчальний рік: для 10-х класів - 1330 годин/навчальний рік, для 11-х класів - 1330 годин/навчальний рік. Детальний розподіл тижневого навчального навантаження окреслено у навчальному плані (таблиці 1 Типової освітньої програми ЗЗСО III ступеня) закладів загальної середньої освіти III ступеня (далі - Навчальний план).

Навчальний план містить тижневий обсяг навчального навантаження та тижневі години на вивчення базових предметів, вибірково-обов'язкових предметів, профільних предметів і спеціальних курсів, а також передбачає години на факультативи, індивідуальні заняття тощо.

Закладам освіти для складання власного робочого навчального плану пропонується два варіанти організації освітнього процесу. Нашим Ліцеєм вибраний *перший варіант* (таблиця 1 Типової освітньої програми ЗЗСО III ступеня), де Навчальний план містить перелік базових предметів з експериментальними інтегрованими курсами ("Історія: Україна і світ", "Природничі науки").

До базових предметів належать: "Українська мова", "Українська література", "Зарубіжна література", "Іноземна мова", "Мова та література корінного народу, національної меншини" (для класів з навчанням мовою корінного народу, національної меншини), "Історія: Україна і світ", "Громадянська освіта", "Математика", "Природничі науки", "Фізична культура", "Захист України".

Заклад освіти, складаючи свій навчальний план, може комбінувати перелік предметів з обох запропонованих варіантів Типової освітньої програми ЗЗСО III ступеня (наприклад, у класах суспільно-гуманітарного спрямування вивчати інтегрований курс "Історія: Україна і світ" і окремі предмети природничого циклу, а не інтегрований курс "Природничі науки").

В представленому *першому варіанті* Навчального плану зазначено мінімальну кількість тижневих годин на вивчення базових предметів, що має

забезпечити досягнення рівня очікуваних результатів навчання учнів згідно з вимогами Державного стандарту. Заклад освіти може збільшувати кількість годин на вивчення базових предметів за рахунок додаткових годин Навчального плану.

У класах з навчанням мовою корінного народу, національної меншини предмет "Мова та література корінного народу, національної меншини" може вивчатися як інтегрований курс або як окремі предмети: "Мова корінного народу, національної меншини", "Література корінного народу, національної меншини", що зазначаються в робочому навчальному плані.

Реалізація змісту освіти, визначеного Державним стандартом, також забезпечується вибірково-обов'язковими предметами: "Інформатика", "Технології", "Мистецтво". Із запропонованого переліку учень має обрати два предмети - один в 10 класі, інший в 11 класі, або одночасно два предмети в 10 і 11 класах (у такому разі години, передбачені на вибірково-обов'язкові предмети розподіляються між двома обраними предметами).

Частина навчальних годин першого варіанту Навчального плану призначено для забезпечення профільного спрямування навчання в старшій школі. Зміст профілю навчання реалізується системою окремих предметів і курсів:

- базові та вибірково-обов'язкові предмети, які вивчаються на рівні стандарту;
- профільні предмети, які вивчаються на профільному рівні (їх перелік з орієнтовною кількістю тижневих годин подано в таблиці 3 Типової освітньої програми ЗЗСО III ступеня), що зазначено в *Таблиці 4 до освітньої програми*;
- курси за вибором, до яких належать спеціальні і факультативні курси.

Спеціальні курси разом із профільними предметами відображають специфіку конкретного профілю навчання і визначають його сутність. Вони призначені для доповнення, поглиблення змісту окремих розділів профільних (а за потреби і непрофільних) предметів, можуть містити додаткові споріднені розділи, що не включені до навчальних програм, знайомити учнів із галузями знань, не представленими в змісті окремих предметів, але орієнтованими на комплекс можливих професій у руслі обраного профілю навчання тощо. Тематика і зміст таких курсів можуть розроблятися вчителями і використовуватися в освітньому процесі після погодження в установленому порядку (погоджено засновником та/або педагогічної радою ліцею; затверджено на засіданні методичної ради/професійної спільноти ліцею). Заклад освіти може також обрати відповідний курс із уже розроблених і рекомендованих/схвалених для використання у Ліцеї.

Спеціальні курси реалізуються за рахунок годин, відведених Навчальним планом для профільних предметів і спеціальних курсів у першому варіанті Навчального плану, таблиця 1.

Факультативні курси є засобом задоволення пізнавальних інтересів та освітніх потреб учнів у галузях, які загалом не пов'язані з обраним профілем навчання. Наприклад, учні, які навчаються за профілем природничого спрямування, можуть удосконалювати свої знання з української або іноземної мови, а учні, які здобувають освіту за певним суспільно-гуманітарним профілем, можуть розширювати свою компетентність у галузі інформаційно-комунікаційних технологій, опановуючи відповідний факультативний курс. Факультативні курси реалізуються за рахунок додаткових годин Навчального плану.

Профіль навчання формується Ліцеєм з урахуванням можливостей забезпечити якісну його реалізацію.

Рішення про вибір профільного предмета (профільних предметів) приймає Ліцей за погодженням із Засновником та його рекомендаціями, враховуючи освітні потреби учнів, регіональні особливості, кадрове забезпечення, матеріально-технічну базу тощо.

Розподіл годин для формування відповідного профілю навчання здійснює заклад освіти, враховуючи те, що:

- на профільному рівні може вивчатись один або декілька предметів з однієї або різних освітніх галузей;
- якщо профільний предмет згідно з навчальною програмою має два складники, один з них може вивчатись на профільному рівні, а інший на рівні стандарту;
- кількість годин для вивчення профільного предмета складається з кількості годин, відведених Навчальним планом на вивчення відповідного базового (вибірково-обов'язкового) предмета, до яких додається необхідна кількість годин із відведених Навчальним планом на вивчення профільних предметів і спеціальних курсів (у першому варіанті Навчального плану, таблиця 1 Типової освітньої програми ЗЗСО III ступеня);
- у таблиці 3 Типової освітньої програми ЗЗСО III ступеня подана орієнтовна кількість годин для вивчення профільного предмета, яку заклад освіти може збільшувати або зменшувати;
- заклад освіти може планувати вивчення певного предмета або курсу концентровано (впродовж чверті, семестру, навчального року).

Кількість тижневих годин на вивчення базових предметів, зазначена у навчальному плані Типової освітньої програми, розподіляється з урахуванням

терміну навчання (два роки), контингенту учнів тощо, відображено в *Таблиці 2 освітньої програми*.

Керуючись показниками загальної кількості навчального навантаження, визначеними в Навчальному плані (таблиці 1 Типової освітньої програми ЗЗСО III ступеня) за галузями, визначено обсяг фактичного річного навантаження для 10-11-х класів, результат подано в *Таблиці 3 освітньої програми*.

Таблиця 1
до освітньої програми

витяг з Державного стандарту базової та
повної загальної середньої освіти (Додаток 1),
затвердженої постановою Кабінету Міністрів України
від 23.11.2011р. №1392

БАЗОВИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

Найменування освітньої галузі	Загальна кількість годин		
	III ступінь (10 - 11 класи)		
	на тиждень	на рік	відсотків
Інваріантна складова			
1. Мови і літератури	12	420	15,8
2. Суспільствознавство	6	210	7,9
3. Мистецтво*			
4. Математика	6	210	7,9
5. Природознавство	6	210	7,9
6. Технології*			
7. Здоров'я і фізична культура**	6	210	7,9
Разом	36	1260	47,4
Варіативна складова			
1. Цикл профільних предметів***	24	840	31,6
2. Цикл вибірково-обов'язкових предметів	6	210	7,6
3. Додаткові години на впровадження поглибленого вивчення окремих предметів, допрофільного та профільного навчання, на курси за вибором, факультативи, індивідуальні заняття	10	350	13,1
Разом	40	1400	52,6
Гранично допустиме навчальне навантаження	66	2310	
Усього (загальне навчальне навантаження)	76	2660	100

* Освітні галузі “Технології” та “Мистецтво” у старшій школі належать до вибірково-обов'язкових предметів.

** Години, передбачені для фізичної культури освітньої галузі “Здоров'я і фізична культура”, не враховуються під час визначення гранично допустимого навантаження учнів.

*** Цикл профільних предметів складається із профільних предметів (наприклад, фізики та математики у класі фізико-математичного профілю); профілюючих предметів (наприклад, екології у класі біолого-хімічного профілю чи географії у класі економічного профілю), курсів профільного навчання (наприклад, країнознавства у класі профілю іноземної філології).

Таблиця 2
до освітньої програми

витяг з Типової освітньої програми
ЗЗСО III ступеня (Таблиця 1)
наказ МОН України від 20.04. 2018 № 408
у редакції наказів МОН України від 28.11.2019
№ 1493, від 31.03.2020 № 464 зі змінами

Навчальний план
для 10 - 11 класів закладів загальної середньої освіти
(з експериментальними інтегрованими курсами)

Предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
	10 клас	11 клас
Базові предмети ¹	23,5 (25,5)	21,5 (23,5)
Українська мова	2	2
Українська література	2	2
Зарубіжна література	1	1
Іноземна мова ²	2	2
Мова та література корінного народу, національної меншини ³	2	2
Історія: Україна і світ (експериментальний інтегрований курс)	3	3
Громадянська освіта	2	0
Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	3	3
Природничі науки (експериментальний інтегрований курс)	4	4
Фізична культура ⁴	3	3
Захист України	1,5	1,5
Профільні предмети і спеціальні курси ¹	9 (7)	11 (9)
Вибірково-обов'язкові предмети ⁵ (Інформатика, Технології, Мистецтво)	3	3
Додаткові години на окремі предмети, факультативні курси, індивідуальні заняття	2,5	2,5
Гранично допустиме тижневе навантаження на учня	33	33
Усього фінансується	38	38

¹ У дужках подано кількість годин для закладів освіти з навчанням мовою корінного народу, національної меншини.

² За наявності належних умов заклад освіти може збільшувати кількість годин на вивчення іноземної мови, використовуючи додаткові години

³ У класах з навчанням мовою корінного народу, національної меншини належить до базових предметів. У інших класах цей предмет може вивчатись за рахунок додаткових годин.

⁴ Години фізичної культури не входять до гранично допустимого тижневого навантаження на учня.

⁵ За наявності належних умов як вибірково обов'язковий предмет може вивчатись "Фінансова грамотність".

Таблиця 3
до освітньої програми

на основі Типової освітньої програми
ЗЗСО III ступеня (**Таблиця 1**)
наказ МОН України від 20.04. 2018 № 408
у редакції наказів МОН України від 28.11.2019
№ 1493, від 31.03.2020 № 464 зі змінами

Навчальний план (НАВЧ.РІК)
для 10 - 11 класів закладів загальної середньої освіти
(з експериментальними інтегрованими курсами)

Предмети	Кількість годин на НАВЧ.РІК у класах	
	10 клас	11 клас
Базові предмети ¹	822,5 (892,5)	752,5 (822,5)
Українська мова	70	70
Українська література	70	70
Зарубіжна література	35	35
Іноземна мова ²	70	70
Мова та література корінного народу, національної меншини ³	70	70
Історія: Україна і світ (експериментальний інтегрований курс)	105	105
Громадянська освіта	70	0
Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	105	105
Природничі науки (експериментальний інтегрований курс)	140	140
Фізична культура ⁴	105	105
Захист України	52,5	52,5
Профільні предмети і спеціальні курси ¹	315 (245)	385 (315)
Вибірково-обов'язкові предмети ⁵ (Інформатика, Технології, Мистецтво)	105	105
Додаткові години на окремі предмети, факультативні курси, індивідуальні заняття	87,5	87,5
Гранично допустиме тижневе навантаження на учня	1155	1550
Усього фінансується	1330	1330

¹ У дужках подано кількість годин для закладів освіти з навчанням мовою корінного народу, національної меншини.

² За наявності належних умов заклад освіти може збільшувати кількість годин на вивчення іноземної мови, використовуючи додаткові години

³ У класах з навчанням мовою корінного народу, національної меншини належить до базових предметів. У інших класах цей предмет може вивчатись за рахунок додаткових годин.

⁴ Години фізичної культури не входять до гранично допустимого тижневого навантаження на учня.

⁵ За наявності належних умов як вибірково обов'язковий предмет може вивчатись "Фінансова грамотність".

Таблиця 4
до освітньої програми

витяг з Типової освітньої програми
ЗЗСО III ступеня (Таблиця 3)
наказ МОН України від 20.04. 2018 № 408
у редакції наказів МОН України від 28.11.2019
№ 1493, від 31.03.2020 № 464 зі змінами

Орієнтовна кількість навчальних годин для профільних предметів*

Профільний предмет	Кількість годин на тиждень	
	10 клас	11 клас
Українська мова	4	4
Українська література	4	4
Зарубіжна література	3	3
Іноземна мова	5	5
Друга іноземна мова	3	3
Мова та література корінного народу, національної меншини	5	5
Історія України	3	3
Всесвітня історія	3	3
Правознавство	3	3
Економіка	3	3
Математика (алгебра і початки аналізу, геометрія)	9	9
Фізика і астрономія	7	7
Фізика	6	6
Астрономія	2	2
Біологія і екологія	5	5
Хімія	4	6
Географія	5	5
Інформатика	5	5
Технології	6	6
Мистецтво	5	5
Фізична культура	6	6
Захист України	5	5

* Заклад освіти може збільшувати/зменшувати кількість годин на вивчення профільного предмета

Очікувані результати навчання здобувачів освіти, зміст навчальних предметів, логічна послідовність їх вивчення:

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями: *мови і літератури; суспільствознавство; мистецтво; математика; природознавство; технології; здоров'я і фізична культура*. Зміст кожної освітньої галузі структурується та реалізується за навчальними предметами. Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах, затверджених Міністерством освіти і науки України. Перелік програм подано в *Таблиці 5 до освітньої програми*. Тексти навчальних програм для 10-11 класів розміщено на офіційному вебсайті Міністерства освіти і науки України за посиланням <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi>.

Вивчення базового предмета "Природничі науки" може здійснюватися за однією з чотирьох навчальних програм, наведених у переліку навчальних програм для закладів загальної середньої освіти III ступеня Типової освітньої програми таблиця 4.

В рамках навчальних програм подано: очікувані результати навчання (знаннєвий, діяльнісний, ціннісний компоненти); пропонований зміст предмета; реалізації в змісті предмета наскрізних змістових ліній; внесок предмета у формування ключових компетентностей (компетентнісний потенціал предмета).

Освітня програма забезпечує досягнення учнями/ученицями результатів навчання, визначених Державним стандартом, і ключових компетенцій, визначених Законом України «Про освіту».

Таблиця 5
до освітньої програми

витяг з Типової освітньої програми
ЗЗСО III ступеня (Таблиця 4)
наказ МОН України від 20.04. 2018 № 408
у редакції наказів МОН України від 28.11.2019
№ 1493, від 31.03.2020 № 464 зі змінами

Перелік навчальних програм
для учнів закладів загальної середньої освіти III ступеня,
які використовуються в ПЗ «ЗУЛ»

№ п/п	Назва навчальної програми	Рівень вивчення	
Освітня галузь "Мови і літератури"			
7.	Українська мова в школах з угорською мовою навчання	Рівень стандарту	"Затверджено Міністерством освіти і науки України" наказ МОН від 23.10.2017 № 1407
8.	Українська література	Рівень стандарту	"Затверджено Міністерством освіти і науки України" наказ МОН від 23.10.2017 № 1407
10.	Зарубіжна література	Рівень стандарту	Затверджено Міністерством освіти і науки України" наказ МОН від 23.10.2017 № 1407 зі змінами "Про надання грифа оновленим навчальним програмам" наказ МОН № 698 від 03.08.2022 року
12.	Іноземні мови	Рівень стандарту	"Затверджено Міністерством освіти і науки України" наказ МОН від 23.10.2017 № 1407
42.	Угорська мова та література (інтегрований курс) для загальноосвітніх навчальних закладів з навчанням угорською мовою	Рівень стандарту	"Затверджено Міністерством освіти і науки України" наказ МОН від 23.10.2017 № 1407
Освітня галузь "Суспільствознавство"			
43.	Історія: Україна і світ (інтегрований курс)	Рівень стандарту	"Затверджено Міністерством освіти і науки України" наказ МОН від 23.10.2017 № 1407, до навчальних програм внесені зміни (наказ МОН від 21.02.2019 № 236)
48.	Громадянська освіта (інтегрований курс)	Рівень стандарту	"Затверджено Міністерством освіти і науки України" наказ МОН від 23.10.2017 № 1407
Освітня галузь "Математика"			
52.	Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	Рівень стандарту	"Затверджено Міністерством освіти і науки України" наказ МОН від 23.10.2017 № 1407
Освітня галузь "Природознавство"			
55.	Природничі науки (чотири навчальні програми): <i>проект 1</i> автори І. Дьоміна, В. Задояний, С. Костик; <i>проект 2</i>	Рівень стандарту	"Затверджено Міністерством освіти і науки України" наказ МОН від 23.10.2017 № 1407

	авторський колектив під керівництвом Т. Засекіної; <i>проект 3</i> автори Д. Шабанов, О. Козленко; <i>проект 4</i> авторський колектив під керівництвом В. Ільченко		
Освітня галузь "Технології"			
68.	Інформатика	Рівень стандарту	"Затверджено Міністерством освіти і науки України" наказ МОН від 23.10.2017 № 1407
69.	Інформатика	Профільний рівень	"Затверджено Міністерством освіти і науки України" наказ МОН від 23.10.2017 № 1407
70.	Технології	Рівень стандарту	"Затверджено Міністерством освіти і науки України" наказ МОН від 23.10.2017 № 1407
71.	Технології: 1) <u>Автосправа</u> 2) <u>Агровиробництво</u> 3) <u>Деревообробка</u> 4) <u>Елементи імідж-дизайну</u> 5) <u>Комп'ютерна інженерія</u> 6) <u>Кондитерська справа</u> 7) <u>Кулінарія</u> 8) <u>Обробка інформації та програмне забезпечення ПК</u> 9) <u>Основи дизайну</u> 10) <u>Основи лісового господарства</u> 11) <u>Підприємництво</u> 12) <u>Туристична справа</u> 13) <u>Швейна справа</u>	Профільний рівень	"Затверджено Міністерством освіти і науки України" наказ МОН від 23.10.2017 № 1407
Освітня галузь "Мистецтво"			
72.	Мистецтво	Рівень стандарту	"Затверджено Міністерством освіти і науки України" наказ МОН від 23.10.2017 № 1407
73.	Мистецтво	Профільний рівень	"Затверджено Міністерством освіти і науки України" наказ МОН від 23.10.2017 № 1407
Освітня галузь "Здоров'я і фізична культура"			
74.	Фізична культура	Рівень стандарту	"Затверджено Міністерством освіти і науки України" наказ МОН від 23.10.2017 № 1407
75.	Фізична культура	Профільний рівень	"Затверджено Міністерством освіти і науки України" наказ МОН від 23.10.2017 № 1407
76.	Захист України	Рівень стандарту	Затверджено Міністерством освіти і науки України" наказ МОН від 23.10.2017 № 1407 зі змінами "Про надання грифа оновленим навчальним програмам" наказ МОН № 698 від 03.08.2022 року

Розділ 5. Форми організації освітнього процесу

Освітній процес організовується для учнів 10-х класів в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх освітніх потреб. В рамках академічної свободи форми організації освітнього процесу визначаються педагогічною радою закладу освіти та відображаються в освітній програмі закладу освіти.

Організація освітнього процесу може здійснюватися в очному і дистанційному режимах, або за змішаною формою, що поєднує очний і дистанційний режими. Таке поєднання можливе, зокрема, для різного виду занять (практичні, лабораторні заняття проводяться в очному режимі, лекційні – в дистанційному). Або для різних груп одного класу: частина учнів класу навчаються очно, інша – дистанційно в асинхронному режимі, з можливістю надання учням підтримки шляхом проведення консультацій в синхронному режимі. При цьому для учнів визначається черговість очного та дистанційного навчання з метою забезпечення рівних умов для здобуття освіти.

В Ліцеї може організувати освітній процес із використанням технологій дистанційного навчання за допомогою технічних засобів комунікації, доступних для учасників освітнього процесу. При цьому обсяг навчального часу, що забезпечується в синхронному режимі, визначається педагогічним працівником і може бути менше обсягу, зазначеного в пункті 7 розділу I Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти.

Також, в очному режимі, у разі нестачі в шкільних укриттях місць для всіх учасників освітнього процесу, можлива організація навчання по змінах або переведення навчання з окремих предметів на дистанційну форму.

За потреби заклад освіти може організувати індивідуальні форми здобуття освіти (зокрема екстернатну, сімейну (домашню)), реалізувати індивідуальну освітню траєкторію учня.

Форма організації освітнього процесу залежить від безпекової ситуації в кожному населеному пункті і визначається рішенням військово-цивільних адміністрацій. Рішення приймається за участю батьків. Якщо батьки не погоджуються з очною формою навчання, вони можуть обрати дистанційну форму або індивідуальний графік навчання, або перевести дитину на екстернатну форму навчання. Для учнів, батьки яких оберуть онлайн навчання, у закладі освіти можуть організуватись окремі класи з дистанційною формою

організації освітнього процесу. Також, за умови обладнання класних приміщень відеокамерами, може бути створена можливість для дистанційного спостереження за уроком або відеозапису уроків.

Форма організації освітнього процесу може змінюватися впродовж навчального року в залежності від безпекової ситуації у населеному пункті.

Запровадження та організація освітнього процесу в певному режимі, у тому числі у разі включення сигналу «Повітряна тривога» або інших сигналів оповіщення, здійснюється відповідно до листів МОН від 30.06.2022 № 1/7322-22, від 19.08.2022 №1/9530-22, постанови КМУ від 24.06.2022 №711 та інших нормативно правових документів.

Організація освітнього процесу не повинна призводити до перевантаження учнів та має забезпечувати безпечні, нешкідливі та здорові умови здобуття освіти. Розклад навчальних занять, розподіл навчального навантаження протягом тижня, тривалість навчальних занять і перерв між ними здійснюється відповідно до вимог Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти (затверджений наказом МОЗ України 25 вересня 2020 р. № 2205, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 10 листопада 2020 р. за № 1111/35394). Тривалість виконання завдань для самопідготовки учнів у позанавчальний час не рекомендується більше 2 години - у 10-11(12) класах.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісний підхід, який передбачає постійне включення учнів до різних видів навчально-пізнавальної діяльності, а також практична спрямованість процесу навчання. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків і наскрізних змістових ліній. Навчання за наскрізними змістовими лініями реалізується насамперед через: організацію освітнього середовища; окремі предмети, роль яких при навчанні за наскрізними лініями різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною змістовою лінією; предмети за вибором; роботу в проектах; позаурочну навчальну роботу і роботу гуртків.

Очікувані результати навчання, окреслені в межах кожного предмета, досяжні, якщо використовувати діяльнісний підхід, проблемне навчання, проектні технології, ситуаційні вправи, інтерактивні форми, роботу в парах/групах змінного складу тощо.

Формами організації освітнього процесу можуть бути різні типи уроків, практичні заняття, семінари, конференції, заліки, співбесіди, проекти (дослідницькі, інформаційні, мистецькі), сюжетно-рольові ігри, екскурсії, віртуальні подорожі тощо.

Вибір форм і методів навчання вчитель/вчителька визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Відповідно до Положення про порядок поділу класів на групи при вивченні окремих та профільних предметів, яке розроблено на основі наказу МОН України від 20.02.2002 № 12 (зі змінами), Статуту Ліцею та рекомендацій Засновника, класи мають поділ на групи під час вивчення:

- української, англійської, німецької, угорської мов (від 18 учнів у класі);
- декількох профільних предметів в межах класу (від 3 та/або 4 учнів відповідного профільного предмета у класі).

Розділ 6. Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти

На рівні ліцею розроблено Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти відповідно до вимог Закону України «Про освіту» (стаття 41. Система забезпечення якості освіти).

Метою створення та функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти є постійне та послідовне підвищення якості освіти на основі отримання об'єктивних даних про освітні та управлінські процеси у Ліцеї.

Внутрішня система забезпечення якості в закладі включає:

- стратегію та процедури забезпечення якості освіти;
- систему та механізми забезпечення академічної доброчесності;
- оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання здобувачів освіти;
- оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників;
- оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання управлінської діяльності керівних працівників закладу освіти;
- забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління закладом освіти;
- створення в закладі освіти інклюзивного освітнього середовища, універсального дизайну та розумного пристосування;
- інші процедури та заходи, що визначаються спеціальними законами або документами закладу освіти.

Завдання внутрішньої системи забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;

- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Розділ 7. Оцінювання навчальних досягнень учнів

Система оцінювання має на меті допомогти вчителю конкретизувати навчальні досягнення учнів і надати необхідні інструменти для впровадження об'єктивного й справедливого оцінювання результатів навчання. В оцінюванні навчальних досягнень учнів важливо розрізняти поточне оцінювання (оцінювання для навчання) та підсумкове оцінювання (семестрове, річне). Поточне оцінювання здійснюють з метою допомогти учням усвідомити способи досягнення кращих результатів навчання. Підсумкове оцінювання здійснюють з метою отримання даних про рівень досягнення учнями результатів навчання після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів.

Окрім поточного та підсумкового (семестрового, річного) оцінювання, педагогічні працівники закладу освіти можуть ухвалити рішення про здійснення проміжного оцінювання результатів навчання з окремих предметів інтегрованих курсів. Періодичність і процедури здійснення проміжного оцінювання й види діяльності, результати яких підлягають проміжному оцінюванню, визначають педагогічні працівники закладу освіти залежно від дидактичної мети та з урахуванням відповідної навчальної програми.

Реформування загальної середньої освіти спрямоване на переорієнтацію процесу навчання на розвиток особистості учня, на навчання його самостійно оволодівати новими знаннями, на формування функціональних (пов'язані зі сферою знань, умінням оперувати науковими знаннями та фактичним матеріалом), мотиваційних (пов'язані з інтересами, індивідуальним вибором особистості) та соціальних (пов'язані з соціальною діяльністю особистості, життям суспільства) компетентностей.

Для забезпечення цілісності освітнього процесу необхідно враховувати результати оцінювання навчальних досягнень учнів у доборі змісту, форм і методів роботи для кожного уроку чи заняття. Також важливо формувати в учнів уміння аналізувати власну роботу, власні результати навчання, визначати для себе подальші завдання. У кожний урок чи заняття необхідно включати

роботу з учнями за результатами оцінювання, самооцінювання, взаємооцінювання.

Під час оцінювання навчальних досягнень важливо враховувати дотримання учнями принципів доброчесності, а саме: вияв поваги до інших осіб, їхніх прав і свобод, дотримання принципів академічної доброчесності.

У разі порушення учнями принципів доброчесності під час певного виду навчальної діяльності, учитель може прийняти рішення не оцінювати результат такої навчальної діяльності.

Керуючись правом на автономію у виборі змісту, форм і методів роботи, учитель може використовувати самостійно визначені або розроблені способи фіксації зворотного зв'язку з учнями. При цьому важливим є забезпечення ефективності процесу оцінювання задля досягнення очікуваних результатів учнями.

Оцінка результатів навчання учнів є конфіденційною інформацією, яку повідомляють лише учневі, батькам або іншим законним представникам.

При навчанні у дистанційному та змішаному режимах оцінювання результатів навчання учнів може здійснюватися очно або дистанційно з використанням можливостей інформаційно-комунікаційних (цифрових) технологій, зокрема відеоконференц-зв'язку.

При здійсненні семестрового оцінювання учнів з тимчасово окупованих територій, з числа внутрішньо переміщених осіб і тих, хто повернувся на постійне місце проживання, зараховуються всі оцінки, які вони отримали впродовж семестру незалежно від місця навчання: у закладі, де навчалися за місцем тимчасового перебування або у будь-якій іншій школі, яка здійснює навчання за однією із форм здобуття освіти (очною, змішаною, дистанційною, екстернатною, сімейною). Це може бути будь-який заклад загальної середньої освіти, зокрема й приватні заклади освіти, в Україні чи за її межами.

Зклади освіти, у яких тимчасово навчались учні, можуть видавати їм інформаційні довідки про період навчання із зазначенням переліку предметів, окремих тем та результатів оцінювання. Крім того, для проведення семестрового та річного оцінювання здобувачі освіти можуть надавати інформацію з електронних журналу та щоденника за попереднім місцем навчання.

За відсутності в учнів з числа тих, хто повернувся на постійне місце проживання, та з тимчасово окупованих територій облікованих результатів оцінювання за попереднім місцем навчання заклад освіти може провести підсумкове семестрове оцінювання у вигляді контрольної роботи, тестування, співбесіди тощо. При такому оцінюванні, за потреби, можуть використовуватися технології дистанційного навчання.

Оцінювання результатів навчання учнів у закладах загальної середньої освіти урегульовано такими документами:

- Закон України «Про повну загальну середню освіту» (стаття 17);
- Порядок переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу, затверджений наказом Міністерства освіти і науки України 14.07.2015 № 762 (у редакції наказів Міністерства освіти і науки України № 621 від 08.05.2019, № 268 від 01.03.2021), зареєстрований в Міністерстві юстиції України 30.07.2015 за № 924/27369;
- Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти (затверджені наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України 13 квітня 2011 р. № 329, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 11 травня 2011 р. за N 566/19304) (чинні для 6–11 класів);
- Орієнтовні вимоги оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 21.08. 2013 р. № 1222 із змінами, додаток 2 (чинні для 6–11 класів);
- Інструкція з ведення класного журналу 5–11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 03.06. 2008 р. № 496.

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів, відповідно до законодавства, є формувальне, поточне (не поурочне) та підсумкове: тематичне, семестрове, річне. Заклади освіти мають право на свободу вибору форм, змісту та способів оцінювання.

Тематичне оцінювання може здійснюватися на основі поточного оцінювання із урахуванням проведеної для оцінювання проміжних результатів навчання тестової або/та контрольної роботи, або без проведення такої роботи залежно від специфіки навчального предмета чи інтегрованого курсу. Систему діагностувальних, тестових і контрольних робіт, у тому числі для перевірки рівня сформованості умінь, знань і навичок, учитель планує і розробляє самостійно під час календарно-тематичного планування, керуючись Державним стандартом, освітньою і навчальною програмами та відповідно до кількості годин, передбачених навчальним планом на вивчення предмета чи інтегрованого курсу.

Оцінювання учнів 10-х класів у 2023-2024 навчальному році здійснюється за Критеріями оцінювання та Орієнтовними вимогами оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти.

При виставленні тематичної оцінки враховуються всі види навчальної діяльності, що підлягали оцінюванню протягом вивчення теми. При цьому окрема тематична атестація при здійсненні відповідного оцінювання, як правило, не проводиться.

Семестрове оцінювання здійснюється на підставі тематичних оцінок. При цьому мають враховуватися динаміка особистих навчальних досягнень учнів з предмета протягом семестру, важливість теми, тривалість її вивчення, складність змісту тощо.

Річне оцінювання здійснюється на підставі семестрових або скоригованих семестрових оцінок. Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним від оцінок за I та II семестри. При виставленні річної оцінки мають враховуватися:

- важливість тем, які вивчались у I та II семестрах;
- тривалість їх вивчення та складність змісту;
- динаміка особистих навчальних досягнень учня з предмета протягом року;
- уміння застосовувати учнем набуті протягом навчального року знання тощо.

Семестрова і річна оцінки можуть підлягати коригуванню (пункт 3.2. Інструкції з ведення класного журналу 5–11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів; пункти 9–10 Порядку переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу).

При цьому потрібно мати на увазі, що відповідно до Положення про золоту медаль «За високі досягнення в навчанні» та срібну медаль «За досягнення в навчанні» (затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 17.03.2015 № 306, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 31 березня 2015 р. за № 354/26799) підвищення результатів семестрового оцінювання шляхом коригування не дає підстав для нагородження випускників золотою або срібною медалями.

Результати семестрового та річного оцінювання учнів закладу освіти відображаються в Табелі навчальних досягнень здобувачів освіти.

У випадках, що не зазначені у методичних рекомендаціях Міністерства освіти і науки України, рішення щодо оцінювання результатів навчання здобувачів освіти приймає вчитель, керуючись правом на автономію у професійній діяльності. За потреби це рішення погоджується з керівником закладу освіти.